

монархії, на підставі яких діяли нотаріуси, залишаються чинними до їх зміни чи припинення їхньої дії.

Складна політична ситуація не дала змоги реалізувати всі плани з реформування системи органів державної влади. Варто зазначити, що обов'язковою вимогою до всіх кандидатів на державні посади була присяга на вірність українській державі, в той час коли громадянство не завжди зазначалося в критеріях.

Отже, варто говорити про те, що, формуючи органи державної влади, уряд ЗУНР прерогативою визначав вірність державі, а не громадянські чи інші цензи.

Список використаних джерел:

1. Левицький К. Великий зрив (До історії української державності від березня до листопада 1918 р. на підставі споминів та документів) / К. Левицький. – Л., 1931. – С. 113–114.
2. Кульчицький В. С. Історія держави і права України / В. С. Кульчицький, М. І. Настюк, Б. Й. Тищик. – Л., 1996. – С. 177.
3. Чубатий М. Державний лад на Західній області Української Народної Республіки / М. Чубатий. – Л., 1921. – С. 16–17.
4. Гай-Нижник П. П. Формування органів державної влади та управління ЗУНР (1918–1920 рр.) / П. П. Гай-Нижник // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – К., Українське агентство інформації та друку «Рада», 2009. – Вип. XXIII. – С. 326–348.
5. Вісник державних законів і розпорядників Західної Облaсті Української Народної Республіки (Львів). – 1919. – Вип. 1. – 31 січня. – С. 2.

Сафронова Є.М.

студент,

Науковий керівник: Удовика Л.Г.

доктор філософських наук, доцент,

доцент кафедри історії та теорії держави і права,

Запорізький національний університет

ЗАКОНОДАВЧА ТЕХНІКА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Події останніх місяців актуалізували проблему реалізації проголошеного курсу України на євроінтеграцію та модернізацію держави. Зазначені процеси відбуваються досить жваво, суперечливо та гостро, найактивніше за всю історію незалежної України.

Глобалізаційні процеси посилюють прагнення України до європейського простору, до залучення в міжнародні та загальноєвропейські політичні, правові, економічні структури й

процеси, ставлять перед національною правовою системою низку складних і суперечливих питань щодо найбільш оптимальних напрямів і форм інтеграції. [1]

Глобалізація впливає як на національні правові системи загалом, так і на окремі явища і процеси, зокрема законодавчу техніку.

Одним з головних аспектів дослідження теми є аналіз законодавчої техніки, як правового явища, яке існує та повинно розвиватися під впливом не лише внутрішніх чинників, а й зовнішніх, зокрема зумовлених глобалізаційними та інтеграційними трансформаціями [1].

Проблема та значущість законодавчої техніки в контексті трансформаційних аспектів розвитку суспільства не була настільки популярною серед вчених до сьогодні, але в останні часи даній темі почали приділяти все більше уваги, зокрема такі вчені як І. Андрєєв, І. Биль, Г. Василевич, Ж. Дзейко, О. Зайчук, В. Карташов, Д. Керімов, Т. Кашанін, О. Копиленко, М. Марченко, О. Мурашин, Н. Оніщенко, В. Опришко, Н. Пархоменко, Є. Погорелов, С. Сивець, І. Шутак, О. Ющик та ін.

У сучасних умовах національні правові системи мають власні особливості законодавчої техніки, тобто свою структуру, зміст, механізми, способи складання й прийняття нормативно-правових актів, що ускладнює процес законотворчої глобалізації.

У сучасній юридичній науці існує безліч варіацій та досить велика кількість суперечок щодо точного визначення поняття «законодавча техніка». По-перше, слово «техніка» походить від грецького *techne* та дослівно означає мистецтво або майстерність. У новітньому словнику іншомовних слів «техніка» розглядається як сукупність матеріальних засобів, інтелектуальних знань, а також сукупність навичок, прийомів певної майстерності та володіння цими прийомами [2, с. 130].

Ярова В.В., наприклад, визначає, що «законодавча техніка» розуміється як система ресурсів підготовки найбільш досконалих по формі й структурі проектів законів, які б забезпечували максимально повні і точні форми змісту та доступність й простоту нормативного матеріалу. Алексєєв С.С. також дотримується такої думки [3, с.41]. Протасов В.Н. вважає, що законодавча техніка встановлює належні правила та критерії оформлення нормативно-правових актів. Вказується на те, що вона направлена на форму нормативно-правового акту, а саме на його внутрішню структуру, логіку, мову та ін. [3, с.42]. О.О. Ушаков у своїх працях відстоює дещо іншу позицію й поділяє законодавчу техніку на два види: зовнішню і внутрішню. Зовнішня юридична техніка, на думку О. О. Ушакова, вивчає, як повинно бути створено і побудовано право, які характерні риси властиві законодавчому процесу. До внутрішньої

автор відносить питання юридичної норми, а також співвідношення всіх частин законодавства, які утворюють одне ціле [4, с. 53]

Пішов проти традиційного підходу визначення В.М. Баранов, який зазначає, що « все, що сьогодні відбувається в правовій науці, практиці та прийнято називати поняттям «законодавча техніка» правильніше було б називати « законодавча технологія», акцентуючи увагу саме на її діяльнісному характері».

Можна зробити висновок, що у сучасній юридичній науці мають місце різні підходи до визначення поняття законодавчої техніки, її розуміння, а отже і застосування. Але глобалізаційна актуальність однакового розуміння законодавчої техніки дає можливість виокремити певні кроки, що дали б змогу визначити спільне поняття та застосування законодавчої техніки.

Соціально-юридичні засоби, які є складовою законодавчої техніки включають в себе юридичні поняття, терміни, конструкції, акти та інші правові явища, вироблені юридичною наукою і практикою в процесі розвитку правової системи суспільства [2, с. 137].

Так, першим кроком, на наш погляд, повинно стати глобальне розроблення нормативно-правових актів, стандартів, правил щодо запровадження єдиного поняття та розуміння законодавчої техніки, встановлення спільних конструкцій, суджень та інших правових явищ. Невідворотним є також процес пристосування, трансформації національного законодавства країн до нових, спільних стандартів. Адже глобалізація посилює правові взаємозв'язки й взаємозалежність, зміна в законодавчій техніці на міжнародному рівні спричиняє в підсумку зміни в законодавчій техніці на національному рівні [1].

Крім того, глобалізаційні процеси сучасності неминуче зумовлюють необхідність вивчення найкращих стандартів освіти і викладання, в тому числі й у сфері підготовки майбутніх фахівців права та викладання дисциплін. Тому, не менш необхідним кроком до узагальнення законодавчої техніки має стати запровадження таких дисциплін як, наприклад, « основи законодавчої техніки», « юридична техніка» або навіть створення спеціальних факультетів на рівні всіх вищих навчальних закладів країн, які прагнуть до процесу глобалізації.

Яскравим прикладом є вищі навчальні заклади Сполучених Штатів Америки, яким, у будь-якому рейтингу кращих ВНЗ у світі, завжди належать перші місця. Так, практично на кожному юридичному факультеті у США викладають дисципліну «юридичний правопис», або « складання юридичних документів». В деяких штатах існує навіть більш комплексний підхід до викладання юридичної та законодавчої техніки. Його сутність полягає у створенні цілого циклу дисциплін, які об'єднуються у межах програми, що отримала назву « Юридична майстерність» [5, с. 51].

Законодавча техніка включає в себе декілька прийомів: правові конструкції, юридичні презумпції, правові фікції, термінологію та символи. Також, законодавча техніка складається із спеціально-юридичних засобів, про які ми вже згадували, і які включають в себе поняття, терміни, конструкції, загально-соціальних, та технічних засобів [2, с. 135].

До загально-соціальних засобів, на думку С.В. Ізосімова, входять мова, частина мови, знаки, мовні одиниці, цифри, поняття, судження та соціальні норми. В цьому питанні, звичайно, світова спільнота навряд чи досягне спільного бачення, оскільки в світі існує дуже велика кількість мов, якими люди спілкуються, вивчають в різних країнах [2, с. 136].

До технічних засобів відносять комп'ютери, оргтехніку та інші пристрої. На нашу думку, саме ця складова законодавчої техніки не лише прискорює процес правової глобалізації в світі, а й є основним важелем в контексті розвитку всіх процесів сучасності.

Отже, загально-соціальні, спеціально-юридичні та інші засоби, прийоми законодавчої техніки тлумачать в різних країнах по-різному. Але за умови розробки та створення всесвітньої, єдиної, узгодженої системи визначення та застосування законодавчої техніки, правова глобалізація сприятиме поступовому поступово приведенню національного законодавства у відповідність до світових і європейських правовим стандартам.

Список використаних джерел:

1. Удовика Л.Г. Трансформація правової системи в умовах глобалізації: антропологічний вимір : монографія // Л. Г. Удовика. – Х. : Право, 2011. – С. 552.
2. Гетьман Є.А. Кодифікаційна техніка як різновид нормотворчої техніки//Є.А. Гетьман – К. – Державне будівництво та місцеве самоврядування. – № 17. – 2009. – С. 130-142.
3. Яровая В.В. Учебно-методическое пособие «Юридическая техника». – Таганрог: Изд-во ТТИ ЮФУ // В.В. Яровая. – 2011. – С. 58.
4. Ушаков А. А. О понятии юридической техники и ее основных проблемах / А. А. Ушаков // Учен. зап. Перм. гос. ун-та. – 1961. – Т. XIX, вып. 5. – С. 77.
5. Суханова Д.С. Юридична майстерність: Американський підхід до підготовки майбутніх працівників // Д.С. Суханова – Часопис Київського університету права. – № 4. – 2011. – С. 50-53.